

การส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้
ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ศึกษาเฉพาะกรณี: เทศบาลเมืองนราธิวาส
ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

Promoting the Use of Malay Language for Private Sector Communications in the
Southern Border Provinces to Step into the ASEAN Community Case Study:
Narathiwat Municipality, Tambon Bang Nak, Amphoe Mueang, Narathiwat Province

อาดัม ยามาฮาโก¹, รอนิง สะมะ²

^{1,2}อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันวิจัยสังคม

ABSTRACT

This research aims (1) to study problems and obstacles in promoting the use of Malay language for private sector communications in the southern border provinces in order to step into the ASEAN Community. (2) To study methods to promote the use of Malay language for private sector communications in the southern border provinces in order to step into the ASEAN Community. The study results indicated a summary of problems, obstacles and suggestions for promoting the use of Malay language for private sector communications in the southern border provinces in order to step into the ASEAN Community as follows: The problem was the difference between the shop entrepreneurs in the basic knowledge of using Malay language. This difference contributed to the negotiating problems of trade and investment which resulted in lack of confidence of investors in Malaysia to invest in state projects, namely the economic triangle as well as lack of continuity in studying Malay language by shop entrepreneurs. As a result, they were also lack of confidence, trainings and experience in communication.

Keywords: Promoting; Malay language; Southern border provinces; ASEAN Community

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ผลการศึกษาพบว่า สรุปปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมใช้ภาษามลายูเพื่อการ

สื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ปัญหา ได้แก่ ความแตกต่างของผู้ประกอบการร้านค้า ด้านความรู้พื้นฐานในการใช้ภาษามลายู ความแตกต่างนี้ทำให้เกิดปัญหา การเจรจาต่อรองทางการค้าและการลงทุนทำให้นักลงทุนในโลกมลายูไม่มีความเชื่อมั่นในการเข้ามาลงทุนใน โครงการของรัฐ เช่นสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ และผู้ประกอบการร้านค้าขาดความต่อเนื่องในศึกษาภาษามลายู เพิ่มเติมจึงขาดความมั่นใจ ขาดการฝึกฝนและประสบการณ์ในการเพื่อสื่อสาร

Keywords: การส่งเสริมการ; ภาษามลายู; จังหวัดชายแดนภาคใต้; ประชาคมอาเซียน

บทนำ

ภาษามลายูเป็นภาษาพื้นเมืองหรือภาษาถิ่น ของคนเชื้อสายมลายูที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สี่จังหวัด ภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา สตูล และส่วนหนึ่งของจังหวัดสงขลา ภาษามลายูเป็นภาษาที่มีคุณลักษณะที่โดดเด่นคือ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การใช้กลุ่มคำและเสียงอักษร ที่เรียบง่ายไม่สลับซับซ้อน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ กับภาษาอื่นๆ ได้ดี จึงทำให้ภาษามลายูมีบทบาทใน คาบสมุทรมลายู หมู่เกาะสุมาตรา เกาะชวา เกาะบอร์เนียว และกระจายไปตามภูมิภาคและ ประเทศต่างๆ อย่างเช่น ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ออสเตรเลีย ศรีลังกา ติมอร์เลสเตอร์ แอฟริกา เป็นต้น

ภาษามลายูเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารแถบ คาบสมุทรมลายูและเกาะสุมาตรา ต่อมา ภาษามลายูได้กลายเป็นภาษาที่มีบทบาทสำคัญใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาษามลายูมีฐานะ เป็นภาษาแห่งชาติ (The National Language) ของ ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และบรูไนดารุสสลาม แต่ใช้ชื่อเรียกที่ไม่เหมือนกัน ดังเช่น ประเทศ อินโดนีเซียจะเรียกว่าภาษาอินโดนีเซีย และประเทศ

มาเลเซียจะเรียกว่าภาษามลายูเซีย ส่วนประเทศ บรูไนดารุสสลามเรียกว่าภาษามลายู (มุฮัมมัด ยากี สาเรฟ, 2552)

ภาษามลายูในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของ ประเทศไทยใช้ภาษามลายูอักษรยาวีในการสื่อสาร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยสถาบันศึกษาปอเนาะ เป็นสถาบันหลักในการส่งเสริมและอนุรักษ์การใช้ ภาษามลายูจนทุกวันนี้ ซึ่งการเรียนการสอนโดยโต๊ะ ครูหรือเจ้าของปอเนาะ เน้นศึกษาทางด้านศาสนา และใช้ตำราที่เขียนด้วยภาษามลายูอักษรยาวี ตำรา ที่ใช้เรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะเป็นตำราเก่าแก่ นับเป็นร้อยปี ซึ่งตำราดังกล่าวมีพันธ์ุโดยนักปราชญ์ มุสลิมปาตานีที่มีชื่อเสียงในอดีต อย่างเช่นชัยค์ ดาเวด และชัยค์อะหมัด อัลฟาฏอนีย์ เป็นต้น ปัจจุบันก็ยังมีสถาบันศึกษาปอเนาะที่ยังคงรักษาไว้ ในรูปแบบดั้งเดิมอยู่ คือ เรียนศาสนาอย่างเดียว ส่วนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก็คือ โรงเรียนที่เปิดสอน 2 หลักสูตรทั้งศาสนาและ สามัญ ตามระเบียบว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามหลักสูตรอิสลาม ศึกษา พุทธศักราช 2546 สำหรับโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม ภาษามลายูอยู่ในหลักสูตร

อิสลามศึกษา พุทธศักราช 2548 สำหรับโรงเรียน
ตาติกาหรือศูนย์อบรมคุณธรรมจริยธรรมประจำ
มัสยิด ภาษามลายูอยู่ในหลักสูตรอิสลามศึกษา
พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนของรัฐในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม
หรือโรงเรียนของรัฐภาษามลายูอยู่ในสาระเพิ่มเติม
หรือ หลักสูตรท้องถิ่น ในหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2550 ในขณะที่
ระดับอุดมศึกษาอย่างมหาวิทยาลัยของรัฐไม่ว่าจะ
เป็นมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยทักษิณ
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และ
มหาวิทยาลัยเอกชนเพียงแห่งเดียวในสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้อย่างมหาวิทยาลัยฟาตอนี ก็เปิด
สอนภาษามลายูเช่นกัน การศึกษาที่เป็นวิชาภาษา
มลายูทั้งอักษรยาวีและรุมีจะอยู่ในหลักสูตรอิสลาม
ศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
โรงเรียนตาติกาหรือศูนย์อบรมคุณธรรมจริยธรรม
ประจำมัสยิด ตลอดระยะเวลาห้าสิบปีที่ผ่านมา
จนถึงปัจจุบัน (อัปดุลสุโก ดินอะ, 2555)

จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นเป็นจังหวัดที่มีอัต
ลักษณ์เฉพาะตัว และรวมไปถึงประวัติศาสตร์ที่เคย
เป็นรัฐปัตตานีในอดีต พื้นที่นี้เรียกว่า พหุสังคมหรือ
ความหลากหลายวัฒนธรรม ความแตกต่างเหล่านี้
ย่อมทำให้คนเชื้อสายมลายูเกิดความไม่มั่นใจใน
นโยบายของรัฐ เนื่องจากหน่วยงานของรัฐและสื่อ
กระแสหลักใช้ภาษาไทยเป็นหลัก การส่งเสริมการ
ใช้ภาษามลายูให้เท่าเทียมกับภาษาไทยอาจจะเป็น
เรื่องยาก เพราะฉะนั้นเมื่อมองสถานการณ์ปัญหา
ภาษามลายูผ่านสื่อภาษาทำให้เห็นความไม่มั่นคงใน

สถานภาพของภาษา และความไม่ชัดเจนในอัต
ลักษณ์ของความเป็นมลายู ด้วยอิทธิพลการใช้
ภาษาไทยจากภาครัฐหรือนโยบายกลมกลืนทาง
ภาษาและวัฒนธรรม จนมีความเกรงกลัวการถูก
ครอบงำ การสูญเสียทางภาษาและวัฒนธรรม
ประเด็นสำคัญคือ ยังไม่มีหน่วยงานใดเป็นเจ้าของ
ในการส่งเสริมศักยภาพการใช้ภาษามลายู
เพราะฉะนั้นควรนำทุกภาคส่วนมาบูรณาการ
โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน
หรือองค์กรภาคประชาสังคม ก็เป็นแนวทางหนึ่งใน
การทำงานร่วมกันกับ ศูนย์อำนวยการบริหาร
จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)

จังหวัดชายแดนภาคใต้มีวิถีการดำรงชีวิต ที่
มีรูปแบบเฉพาะที่สามารถมองภาพได้ชัดเจน
โดยเฉพาะด้านภาษาซึ่งใช้ภาษามลายูเป็นภาษา
สื่อสาร ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ทำการ
ปฏิสัมพันธ์กับโลกมลายูซึ่งมีความใกล้ชิดทาง
วัฒนธรรมกับพวกเขา การอนุรักษ์ภาษามลายู จึง
เป็นการฟื้นฟูอัตลักษณ์ และสร้างความเชื่อมั่น
ให้กับชุมชน นอกจากนั้นภาษานับเป็นเครื่องมือที่
สำคัญยิ่งสำหรับมนุษย์ ผู้ใช้ภาษาควรจะต้องใช้
ภาษาที่ถูกต้อง ภาษามลายูยังเป็นเครื่องมือสำคัญ
ในการเจรจาทางการค้าและการลงทุน ทำให้นัก
ลงทุนในโลกมลายูมีความเชื่อมั่นและอุ่นใจ ในการ
เข้ามาลงทุนในโครงการของรัฐ เช่น สามเหลี่ยม
เศรษฐกิจ

ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในเรื่อง
การส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของ
ภาคเอกชน เพื่อให้ผู้ประกอบการร้านค้ามีทักษะ
การสื่อสารด้วยภาษามลายูที่ถูกต้อง มีการพัฒนา

และยกระดับความพร้อมสู่ประชาอาเซียน มีรายละเอียดที่ระบุถึงปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการส่งเสริมการใช้ภาษามลายู ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรในประชาคมพูดภาษามลายู จึงทำให้ภาษามลายูมีบทบาทสำคัญที่ผู้ประกอบการร้านค้าต้องปรับตัวให้ทัน โดยใช้พื้นที่เทศบาลเมืองนราธิวาส ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เป็นกรณีศึกษาและเก็บตัวอย่าง ซึ่งภาษามลายูต้องได้รับการพัฒนาและยกระดับให้เท่าเทียมกับกลุ่มอาเซียน คือ การอนุรักษ์ พื้นฟู กระตุ้นการสื่อสารด้วยภาษามลายูให้มีความตื่นตัวมากขึ้น ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญทางการค้า ต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อนำผลการศึกษาเสนอต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องและนำไปปรับใช้เพื่อการพัฒนาการใช้ภาษามลายูอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

2. ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

ความหมายของการสื่อสาร การสื่อสารมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า การสื่อความหมาย ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Communication ซึ่งรากศัพท์มาจากภาษาละติน Communis หมายถึง การร่วม (Common) เมื่อมีการสื่อสารหรือการสื่อความหมาย จึงหมายความว่า การกระทำร่วมกันในบางสิ่งบางอย่าง นั่นคือ การถ่ายทอดหรือการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ ความคิด ของคนเรานั้นเอง (Webster Dictionary, อ้างถึงใน อัญชลี อดิแพทย์, 2553)

การให้ความหมายของการสื่อสารตามรูปข้างต้นยังไม่ใช้ความหมายที่สมบูรณ์ เพราะการสื่อสารที่ความหมายกว้าง ครอบคลุมเกี่ยวกับชีวิตและสังคมมนุษย์ในทุกๆ เรื่อง นักวิชาการในด้านการสื่อสารได้ให้ความหมายไว้ต่างกันตามแง่มุมที่แต่ละคนพิจารณาให้ความสำคัญ (ประมะ สตะเวทิน, 2529: 5-7 อ้างถึงใน อัญชลี อดิแพทย์, 2553)

วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilber Schramm) ให้ความหมายว่า การสื่อสาร คือ การมีความเข้าใจร่วมกัน ต่อเครื่องหมายที่แสดงข่าวสาร โดยที่ ยอร์จ เอ มิลเลอร์ (George A. miller) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นการถ่ายทอดข่าวสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ส่วนชาร์ล อี ออสกูด (Charl E. Osgood) ให้ความหมายว่า การสื่อสารเกิดขึ้นเมื่อฝ่ายหนึ่ง คือ

ผู้ส่งสารมีอิทธิพลต่ออีกฝ่ายหนึ่ง คือ ผู้รับสาร โดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งถูกส่งผ่านสื่อที่เชื่อมต่อกันสองฝ่าย ในขณะที่ วอร์เรน ดับเบิลยู วีเวอร์ (Warren W. Weaver) สนับสนุนว่าการสื่อสารมีความหมายกว้างครอบคลุมถึงกระบวนการทุกอย่างที่จิตใจของคนๆ หนึ่งอาจมีผลต่อจิตใจของคนอีกคนหนึ่งไม่ใช้การพูดและการเขียนเท่านั้น แต่รวมถึงดนตรี ภาพ การแสดง และพฤติกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ เจอร์เกน รอย และเกกอรี เบทสัน (Jurgen Ruesch and Gregory Bateson) กลับกล่าวว่า การสื่อสารว่า ไม่ใช้การถ่ายทอดข่าวสารด้วยภาษาพูดและเขียน โดยมีเจตนาชัดเจนเท่านั้น แต่หมายถึงพฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลหนึ่งกระทำ แล้วส่งผลให้บุคคลอื่นเกิดความเข้าใจ นั่นหมายความว่า ไม่ใช่แต่เพียงสัญลักษณ์ตามความหมายของ ชาร์ล อี ออสกูด

แนวคิดเกี่ยวกับจาคอบอวิทส์ (Jakobovits 1971: 103 – 115 อ้างถึงใน อีราภรณ์ กิจจาร์ภย์, 2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง และสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมี 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านการสอน ประกอบด้วยคุณภาพการสอนของครูซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถทางภาษาและการสอนของครู โอกาสทางการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งรวมทั้งเวลาที่ใช้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เกณฑ์การประเมินผลซึ่งอาจประเมินได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน ประกอบด้วยความสามารถที่จะเข้าใจการสอนขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความสามารถทางภาษา ความถนัด ได้แก่

องค์ประกอบความถนัดทางการเรียนทางภาษา ความมานะบากบั่น เกิดจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เจตคติที่มีต่อครูผู้สอน ความสนใจในภาษาที่เรียนและเจตคติต่อวัฒนธรรมต่างประเทศ ส่วนกลยุทธ์และวิธีการเรียนประกอบด้วยสมรรถภาพในการรับความรู้ใหม่ สมรรถภาพในการถ่ายโอนสิ่งที่เรียนรู้ออกไปสู่ความรู้ใหม่ นิสัยทางการเรียนและการประเมินผลความสามารถของตนเอง

3. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ความยึดมั่นต่อภาษาของตนเอง องค์ประกอบทางภาษาศาสตร์ทางภาษาของตนเองและภาวะของวัฒนธรรมที่ปรากฏในสังคม

นโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560– 2562

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาศักยภาพของ คน สังคม และเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับความต้องการหลายทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดความเสมอภาคเป็นธรรมในสังคมอย่างทั่วถึงให้เป็นพื้นที่ที่น่าอยู่ น่าท่องเที่ยว และน่าลงทุน โดย

1. พัฒนาศักยภาพของคนในสังคม โดยเร่งรัดการจัดการและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ให้สอดคล้องกับความต้องการ วิธีชีวิตวัฒนธรรมของพื้นที่อย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ และทุกภาคส่วนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาความรู้ ทักษะอาชีพ และขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะทุนการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ที่สอดคล้องกัน วิธีชีวิตและความต้องการของประชาชน การรับรองสถานภาพที่

มั่นคงของบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ตลอดจน พัฒนาศักยภาพแรงงานให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ เพื่อเป็นโอกาสเชื่อมโยงกับการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน

2. เร่งรัดดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกมิติ โดยเข้าถึงประชาชนและพื้นที่อย่างทั่วถึง เป็นธรรม เน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาชน และลักษณะ ภูมิสังคมเฉพาะของแต่ละพื้นที่ ตลอดจน ส่งเสริมการกีฬา เสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกัน

3. สร้างโอกาสในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การค้าชายแดน พัฒนาศูนย์บริการมนุษย์ เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ ส่งเสริมฐานการเกษตรหลักที่มาจากชุมชน อาทิ ยางพารา การประมง เป็นต้น เพื่อให้เพียงพอในเชิงพาณิชย์ สนับสนุนอุตสาหกรรมฮาลาลที่มีผลต่อการสร้างงาน สร้างรายได้ของประชาชน โครงการเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน การกระจายอุตสาหกรรมบริการ การท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาการว่างงาน รวมทั้งการให้สิทธิพิเศษเพื่อสร้างแรงจูงใจในการลงทุน และส่งเสริมบทบาทธุรกิจเอกชนให้พร้อมรองรับการขยายตัวของประชาคมอาเซียน

4. พัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการแก้ไขปัญหา

ความยากจน โดยสนับสนุนและเพิ่มบทบาทของประชาชนภาคประชาสังคม ชุมชน และองค์กรท้องถิ่น ในการคุ้มครองดูแล การจัดสรรและการฟื้นฟูทรัพยากร โดยเฉพาะพื้นที่ประมงชายฝั่ง ป่าชายเลน ที่ราบลุ่ม และเขตป่า รวมทั้ง การป้องกันกลุ่มผลประโยชน์ที่เข้ามาใช้ทรัพยากรอย่างไม่เป็นธรรม

5. ส่งเสริมการเรียนภาษาไทย ภาษามลายู ภาษามลายูถิ่น ภาษาอาหรับ และภาษาต่างประเทศที่สำคัญ โดยดำเนินการในทุกระดับการศึกษา ให้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ การสื่อสาร และโอกาสในการพัฒนาทุกด้าน รวมทั้ง เป็นศักยภาพสำคัญในการเตรียมความพร้อมรองรับการติดต่อสื่อสาร และเชื่อมสัมพันธ์ภายในประชาคมอาเซียน รวมถึงโลกอาหรับ (สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ, (มปป).)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษาเขตพื้นที่ เทศบาลเมืองนราธิวาส ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เล่มนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) โดยพิจารณาจากสภาพความเป็นจริง เป็นการวิจัยที่รวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารและภาคสนาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยที่แสวงหาความเป็นจริงในสภาพที่อยู่โดยธรรมชาติ (Naturalistic inquiry) ซึ่งเป็นการมองภาพรวมทุกมิติ (Holistic perspective)

ด้วยตัวผู้วิจัยเอง ซึ่งเป็นวิธีการแสวงหาความรู้โดยการพิจารณาปรากฏการณ์ สังคม จากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมนั้น วิธีการนี้จะสนใจข้อมูลด้านความรู้ลึกลับนึกคิด ความหมาย ค่านิยมหรืออุดมการณ์ของบุคคล คุณค่าของกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้สัมภาษณ์ มักใช้เวลาในการศึกษาติดตามระยะยาว ใช้การสังเกต และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเป็นวิธีการหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อมูลแบบอุปนัยในการศึกษาครั้งนี้คณะผู้ศึกษาต้องการทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารและงานวิจัย (document analysis) ที่เกี่ยวข้อง โดยค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อมูลจากตำรา ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์และเอกสารตีพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ นักพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสาร

3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) มีเครื่องมือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และ แบบไม่มีโครงสร้าง (Semi-structured interview) การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ (informal interview) ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งศึกษา

ข้อมูลเจาะลึกใช้การเลือกกลุ่มแบบเจาะจง จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน คือ กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าเสื้อผ้าและผ้าคลุม ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองนราธิวาส ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส และนักวิชาการที่มีความรู้ความเข้าใจในวิชาการทางด้านภาษามลายู ได้แก่ ผู้บริหารสถาบันศึกษาปอเนาะ ครูผู้สอนภาษามลายูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาและอุปสรรค ในการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารให้กับภาคเอกชนของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า

1) ความแตกต่างของผู้ประกอบการร้านค้า ด้านความรู้ในการใช้ภาษามลายู ส่วนมากมีทักษะการใช้ภาษามลายูถิ่นปนกับวลีภาษาไทย และส่วนน้อยมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษามลายูกกลางได้ดี ความแตกต่างนี้ทำให้เกิดปัญหาในการจัดกิจกรรมต่างๆ ทางธุรกิจอย่างเช่นการเจรจาการค้าและการลงทุน พร้อมรองรับการขยายตัวของประชาคมอาเซียน

2) ผู้ประกอบการร้านค้ายังขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ภาษามลายูกกลาง และภาษามลายูยังไม่ได้รับการพัฒนาหรือยกระดับเท่าเทียมกับกลุ่มประเทศอาเซียน

3) ผู้ประกอบการร้านค้ายังขาดการฝึกฝนและประสบการณ์ในการพูดมลายูกกลาง

2. ข้อเสนอแนะ แนวทางการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารให้กับภาคเอกชนของ

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า

1) การส่งเสริมการใช้ทักษะภาษามลายูให้กับภาคเอกชนเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและการเปลี่ยนแปลงในสังคม เศรษฐกิจ ในปัจจุบันและอนาคตที่เน้นการพัฒนาหัวหน้าครอบครัว คือ ผู้ประกอบการร้านค้าก่อน เพื่อนำไปขยายผลต่อในส่วนอื่น

2) กลุ่มโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน สอนศาสนา ตาดีกา สถาบันปอเนาะศึกษา มีบทบาทสำคัญที่มีแรงจูงใจให้บุคคลอื่น ครอบครัว ชุมชน จึงควรได้รับการพัฒนาให้มีความตระหนักเห็นความสำคัญและนำภาษามลายูกลางไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนารายได้และคุณภาพชีวิต

3) การใช้สื่อให้ผู้ประกอบการร้านค้าได้เรียนรู้ด้วยตนเองทั้งจากหนังสือ บุคคล อินเทอร์เน็ต และสื่อกระแสหลัก อย่างเช่น วิทยุ โทรทัศน์ ให้มีรายการหรือสถานีเพื่อท้องถิ่นภาคภาษามลายูกลาง

4) วิธีการสอนควรเน้นการฝึกฝนภาษาและการเรียนรู้วัฒนธรรมที่ผ่านฝึกภาษากิจกรรมเน้นปฏิสัมพันธ์การใช้ภาษา และให้เท่าเทียมกับกลุ่มประเทศอาเซียน

5) กิจกรรมการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถทางด้านภาษาของตนเองในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ก่อให้เกิดทักษะและความมั่นใจในการใช้ภาษามลายูกลาง

ข้อค้นพบจากการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ การดำเนินงานและการพัฒนาแนว

ทางการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารให้กับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษามลายูของผู้ประกอบการร้านค้าจังหวัดชายแดนใต้ ไปสู่การปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

2. ผู้บริหารของรัฐมีแนวทางในการนำไปพัฒนาสื่อภาษาอาเซียน(มลายู)ในหน่วยงานภาคเอกชนและรัฐ

3. หน่วยงาน สถานศึกษา มีแนวทางในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาองค์กรในชุมชน ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ปัญหา และอุปสรรค

1. ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารของภาคเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนจากการศึกษาพบว่า ความแตกต่างของผู้ประกอบการร้านค้า ด้านความรู้พื้นฐานในการใช้ภาษามลายู ส่วนมากมีทักษะการใช้ภาษามลายูถิ่นปนกับภาษาไทย และส่วนน้อยมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษามลายูกลางได้ดี ความแตกต่างนี้ทำให้เกิดปัญหาในการจัดกิจกรรมต่างๆ ทางธุรกิจอย่างเช่นการเจรจาการค้าและการลงทุนกับกลุ่มประเทศอาเซียน ภาษามลายูถิ่นเป็นแค่ภาษาพูดไม่ใช่ภาษาเขียน เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สามารถที่จะพูดภาษามลายูได้ทั้งหมด ส่วนใหญ่จะพูดมลายูผสมกับคำยืมจากภาษาไทย โดยเฉพาะเยาวชนในตัว

เมืองมีการใช้ภาษามลายูน้อยมาก ศัพท์มลายูถูกแทนด้วยคำที่ยืมจากภาษาไทย จึงทำให้ภาษามลายูของจังหวัดชายแดนใต้ไม่เท่าเทียมกับกลุ่มประเทศอาเซียน ด้วยเหตุนี้บุคคลากรที่เรียนในโรงเรียนของรัฐส่วนใหญ่จะพูดได้เฉพาะภาษามลายูถิ่นปนกับวลีที่ยืมมา ซึ่งสอดคล้องกับ ฮารา ซินทาโร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษามลายู ที่กล่าวว่า “เมื่อพูดถึงคุณภาพ แทบจะไม่มีเจ้าของภาษามลายูชาวปาตานีคนไหน จะสามารถสนทนาเป็นเวลานานได้โดยไม่ได้นำภาษาไทยมาปนในรูปของคำหรือวลีที่ยืมมา การปนภาษา และการสลับภาษา” (ทวีพร คุ่มเมธา ,2559) ส่วนบุคคลากรที่ศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา โรงเรียนตาดีกาและสถาบันปอเนาะนั้นจะสื่อสารภาษามลายูกลางได้ดี ความแตกต่างนี้ทำให้เกิดปัญหาใน การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการเรียนการสอนภาษามลายูค่อนข้างมาก เนื่องจากเรียนการสอนตำราการศึกษา การบรรยายตามมัสยิดภาษาที่ใช้สื่อสารอย่างเป็นทางการคือภาษามลายูกลางโดยใช้อักษรยาวี ส่วนสถาบันปอเนาะเป็นสถาบันหลักที่เข้มแข็งยังคงขับเค้นและอนุรักษ์ภาษามลายูให้อยู่เคียงคู่กับจังหวัดชายแดนใต้ ดังนั้นความแตกต่างของผู้ประกอบการ ด้านความรู้ในการใช้ภาษามลายู จึงเป็นสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความสำคัญ และมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด สอดคล้องกับ ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนใต้ (Peace Survey) ครั้งที่ 1 เผยแพร่เมื่อ 17 พ.ค. 59 จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชาชนในสามจังหวัดเกือบ 1,600 คน พบว่า

ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างใช้พูดในครัวเรือนมากที่สุดคือมลายูถิ่น ร้อยละ 55.9, อย่างไรก็ตามเมื่อสอบถามถึงทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียน พบว่า ภาษาไทยเป็นภาษาที่กลุ่มตัวอย่างมีทักษะทั้งสี่อย่างมากที่สุด รองลงมาคือ มลายูยาวี และ มลายูรูมี หากดูทักษะการเขียน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75.9 ตอบว่า สามารถเขียนภาษาไทยกลางได้, ร้อยละ 39.5 ตอบว่าสามารถเขียนมลายูยาวีได้, ร้อยละ 25.8 ตอบว่าเขียนมลายูรูมีได้ และร้อยละ 8.2 ตอบว่า เขียนอาหรับได้ เป็นต้น (ทวีพร คุ่มเมธา, 2559 para)

ซึ่งประเด็นดังกล่าว พล.ต.ต.จาร์จูน เคนอุตม (ตงกู อารีฟีน บินจิ) ประธานคณะกรรมการดำเนินสถานีโทรทัศน์และวิทยุภาษามลายู กล่าวในพิธีเปิดการเสวนาสื่อภาษามลายู หัวข้อ “Bahasa Melayu Dalam Era Proses Damai” เป็นวงเสวนาที่มีขึ้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2556 ที่โรงแรมซีเอส.ปัตตานี จัดโดย madrasah kewartawanan sempadan selatan (DSJ) มีผู้เข้าร่วมประมาณ 100 คน

พล.ต.ต.จาร์จูน กล่าวว่า “ภาษามลายูเคยเรียกร้องต่อรัฐไทย เมื่อ 70 ปีมาแล้ว โดยหะยีสุหลง อับดุลกอเดร์ ผู้นำศาสนาอิสลามในสมัยนั้น ได้เสนอข้อเรียกร้อง 2 ข้อ คือ ข้อเรียกร้องที่ให้มีการเรียนการสอนภาษามลายูทุกระดับการศึกษา และข้อเรียกร้องที่ให้ภาษามลายูเป็นภาษาราชการควบคู่กับภาษาไทย แต่ถูกปฏิเสธจากรัฐบาลไทย ผลจากนโยบายของรัฐก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาษามลายูในพื้นที่มีความอ่อนแอลง” ถ้อยคำเหล่านี้ อย่างน้อยก็พอให้ความกระจ่างว่าสิ่งที่เรียกว่า ภาษามลายูหรือภาษาอาเซียน โดยเฉพาะในระดับประชาคมอาเซียนนั้น มีบทบาทสำคัญยิ่ง

ต่ออนาคต ที่สำคัญช่วยให้ได้แนววิสัยทัศน์และก้าวเดินไปในทิศทางและเป้าหมายเดียวกัน ดังนั้นความแตกต่างของผู้ประกอบการร้านค้า ด้านความรู้พื้นฐานในการใช้ภาษามลายูของแต่ละบุคคลเป็นปัญหาหนักที่สุด จึงมีผลกระทบในการเจรจาทางการค้าและการลงทุนเนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร (มุฮัมหมัด ตีอราแม, 2557)

2. ส่วนกรณีผู้ประกอบการร้านค้าด้านนั้น ขาดความต่อเนื่องในการเรียนภาษามลายูกลาง และผลกระทบต่อเนื่องจากนโยบายรัฐในอดีตที่ไม่ได้ส่งเสริมยกระดับให้ภาษามลายูเท่าเทียมกับภาษาไทยอย่างเช่นห้ามพูดภาษามลายูในห้องเรียน นโยบายเหล่านี้คือต้นเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาษามลายูอ่อนแอ สอดคล้องกับ ซอลาหุดดีน กริยา หรือที่รู้จักในนาม Solar Garia เป็นอีกคนหนึ่งที่ยุยามอนูรัลกีและพัฒนากษามลายูตัวอักษรยาวี ในฐานะหัวหน้ากลุ่มอาวัณบูก์ เขากล่าวว่า “รัฐไทยส่งเสริมเฉพาะภาษาไทยที่เป็นภาษาราชการ แต่ไม่ได้ส่งเสริมภาษามลายู ซึ่งสามารถทำได้สำเร็จที่สุด คือภาษามลายูหายไปจากพื้นที่ จึงทำให้สามจังหวัดชายแดนใต้พยายามรักษาอัตลักษณ์ของความเป็นมลายูอย่างเข้มแข็ง แต่ในภาวะที่ถูกดขี่ภาษาก็ไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร”(ทวีพร คุ่มเมธา, 2559) ด้วยอิทธิพลของภาษาราชการและสื่อกระแสหลักในพื้นที่ส่วนใหญ่เน้นภาษาไทยสื่อสาร จึงทำให้ภาษามลายูไม่ได้รับการส่งเสริมเป็นภาษาที่สองหรือภาษาทางเลือก แต่นานๆ ไปภาษาก็เสื่อมถอย ซึ่งสอดคล้องกับชะกาเรียฮา อมาตยา กวีชาวมลายู จากจังหวัดนราธิวาส ซึ่งได้รางวัลซีไรต์สาขา กวีนิพนธ์ในปี 2553 เขากล่าวว่า “ภาษามลายู

ไม่ได้เป็นที่นิยม เหมือนกับภาษาไทย อาจเป็นเพราะไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐเท่าที่ควร ภาษามันต้องเดินไปเป็นองคาคพพ ทั้งสื่อต่างๆ เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วรรณกรรม หนังสือทั่วไป” ภาษามลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาหรือยกระดับเท่าเทียมกับกลุ่มประเทศอาเซียน จึงทำให้เกิดปัญหาการเรียนรู้ที่ไม่ทันกับกลุ่ม ซึ่งประเด็นดังกล่าว ชะกาเรียฮา อมาตยา เปรียบภาษามลายูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า “เหมือนภาษาที่ถูกแช่แข็งไว้” ดังนั้นภาษามลายูอยู่กับที่ หรือไม่ได้รับการพัฒนา มีกลุ่มกิจกรรมที่ผลิตสื่อยาวีเพื่ออนุรักษ์ก็ไม่ได้ได้รับความนิยม ภาษามลายูไม่เป็นที่แพร่หลายในระดับคนทั่วไป มีแต่นักวิชาการศาสนาเท่านั้นที่ใช้ การขาดความต่อเนื่องในพัฒนาการเรียนการสอนที่รัฐไม่ได้สนับสนุนส่งเสริมเท่าที่ควร จึงทำให้เกิดปัญหาการเรียนรู้อาเซียนที่ไม่ต่อเนื่องและไม่ทันกับกลุ่มประเทศอาเซียน (ทวีพร คุ่มเมธา, 2559)

แนวทางต่อการส่งเสริมการใช้ภาษามลายู

ข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารให้กับภาคเอกชนของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จากการศึกษาพบว่า

1. การส่งเสริมการใช้ทักษะภาษามลายูของภาคเอกชนเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและการเปลี่ยนแปลงในสังคม เศรษฐกิจ ในปัจจุบันและอนาคตที่เน้นการพัฒนาภาคเอกชน เพื่อนำไปขยายผลต่อ ประเด็นดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ มะนะพียะ เมาคี (2557: บทคัดย่อ) ได้นำเสนอไว้จากการวิจัยเรื่อง การใช้

ตำราภาษามลายู (อักษรยาวี) ในการเรียนการสอนของสถาบันศึกษาปอเนาะจังหวัดนราธิวาส ให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างเหมาะสมในสถาบันศึกษาปอเนาะจังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า การใช้ตำราภาษามลายู (อักษรยาวี) ในการเรียนการสอนนั้นมีมากที่สุด โดยมีมากกว่า 8 เล่มต่อสัปดาห์ 5 เล่มต่อวัน ส่วนใหญ่จะเป็นรายวิชาเกี่ยวกับหลักการศรัทธา สอนในช่วงเวลาหลังละหมาดมัฆริบ (ระหว่างเวลา 18.00 น.-20.00 น.) มากที่สุด ส่วนแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาด้วยตำราภาษามลายู (อักษรยาวี) ให้คงไว้ดั้งเดิมซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์เป็นอันดับต้นๆ และไม่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการเขียนภาษามลายูด้วยอักษรโรมัน (โรมัน) เพราะว่าการพัฒนาเชิงอนุรักษ์ควรให้สอดคล้องกับความต้องการและผ่านความเห็นชอบของโต๊ะครู ผู้ช่วยโต๊ะครู และผู้เรียน เป็นต้น

ซึ่งประเด็นดังกล่าว ซอลาหุดดีน กรียา เขากล่าวว่า “ถ้าไม่มีการพัฒนาอักษรยาวีให้ตามทันเทคโนโลยียุคใหม่ คนก็จะไม่ค่อยใช้ แล้วภาษาจะตายไป เราต้องทำเพื่อต่ออายุอักษรยาวี และเป็นทางเลือกที่เท่าเทียมกับภาษาอื่นๆ ให้คนปาตานีเลือกใช้” ดังนั้นการใช้ทักษะภาษามลายูขององค์ภาคเอกชนสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและการเปลี่ยนแปลงในสังคม เศรษฐกิจ ในปัจจุบันที่เน้นการพัฒนาภาคเอกชนเป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อนำไปขยายผลต่อในอนาคต (ทวีพร คุ่มเมธา, 2559)

2. ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญที่มีแรงจูงใจให้บุคลากร และองค์กร จึงควรได้รับการพัฒนาให้มี

ความตระหนัก เห็นความสำคัญและนำภาษามลายูไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนารายได้และคุณภาพชีวิต ซึ่งประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญวิภา เพ็ชรเจริญ, ปิยธิดา ลัภกิติโร, และสุนิสา สุวรรณมณี (2556: บทคัดย่อ) ได้นำเสนอไว้จากการวิจัยเรื่อง สำรองความต้องการการพัฒนาทักษะภาษามลายูเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการในตลาดน้ำคลองแห พบว่า ระดับความต้องการพัฒนาทักษะภาษามลายูของผู้ประกอบการร้านค้าอยู่ในระดับสูง สำหรับระดับความต้องการพัฒนาทักษะภาษามลายูของผู้ประกอบการด้านการฟังก พบว่า ความต้องการพัฒนาในระดับสูงสุดคือ สามารถจับประเด็นสำคัญของประโยค โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.46 และระดับความต้องการพัฒนาทักษะภาษามลายูของผู้ประกอบการด้านการพูด พบว่า ความต้องการอยู่ในระดับสูงสุดคือการเสนอขายสินค้า โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60 นอกจากนี้ได้พบว่าผู้ประกอบการมีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะการพูดและการฟังในระดับสูง เพราะผู้ประกอบการคิดว่าทักษะการพูดและการฟังมีความสำคัญต่อการค้าขายและสามารถช่วยให้การค้าขายดีขึ้น เป็นต้น ซึ่งประเด็นดังกล่าว ธเนศ อภรณ์สุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ปาตานี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิเคราะห์ว่า คนมลายูปาตานีมีความภาคภูมิใจในตัวอักษรยาวี เพราะแสดงถึงความรุ่งเรืองด้านศาสนาและเมืองท่า คือเป็นศูนย์กลางการศึกษาศาสนาและแหล่งผลิตตำรามลายูซึ่งเขียนโดยอูลามา (นักปราชญ์ศาสนา) ชาวปาตานีและ เป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญในอดีตของภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ใช้ภาษามลายูเป็นภาษากลางในการค้า “ภาษามลายูนั้นเป็นภาษากลางที่ใช้ในการค้า

ชายของราชสำนักในสมัยอยุธยา อย่างที่อยุธยาก็ต้องมีคนพูดมลายูได้ ภาษามลายูมีฐานะของมันตั้งแต่สมัยอยุธยา ในขณะที่ภาษาไทยไม่ได้ใช้ในการค้าขายอะไรเลย ภาษามลายูคือภาษาเดียวกับที่ใช้กับคาบสมุทรมลายูทั้งนั้น เป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อค้าขายเป็นหลัก อาจเรียกได้ว่าเป็นภาษาของภูมิภาคก็ได้” (ทวีพร คุ้มเมธา, 2559) ส่วน ฉายิบ อาแซปือซา ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมมลายู กล่าวว่า เขาเป็นห่วงอักษรยาวีมากเพราะหนังสือ(กิตาบ) เก่าๆ นั้นเขียนด้วยอักษรยาวีซึ่งได้บันทึกภูมิปัญญาของชาวมลายูในสมัยก่อน และบ่งบอกถึงความรุ่งรวยทางภาษา ถ้าหากภาษามลายูยาวีหายไปภูมิปัญญาส่วนนั้นก็อาจหายไปด้วย นอกจากนี้อักษรยาวียังเข้ากับเสียงในภาษามลายูได้ดี ดังนั้นการจูงใจให้กับบุคลากรและองค์กรภาคเอกชน จึงควรได้รับการพัฒนาให้มีความตระหนักมากกว่านี้ เห็นความสำคัญและนำภาษามลายูไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือในการเจรจาทางการค้าและการลงทุนทำให้นักลงทุนในโลกมลายูมีความเชื่อมั่นและอุ่นใจในการเข้ามาลงทุนในโครงการของรัฐเช่น สามเหลี่ยมเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนารายได้และคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น (ทวีพร คุ้มเมธา, 2559)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

1. รัฐบาลควรทำให้ภาษามลายู หรือการให้สถาบันเพื่อการศึกษาการพัฒนาภาษามลายูมี

สถานะทางกฎหมายรองรับ เช่น เขียนในรัฐธรรมนูญในฐานะภาษาของชนกลุ่มน้อย มีแผนการเรียน และพัฒนาภาษามลายูที่รัฐสนับสนุน เช่นเดียวกับภาษามลายูในมาเลเซีย บรูไน และอินโดนีเซีย

2. การอนุรักษ์ และการส่งเสริมการใช้อักษรยาวี และรูมีไปพร้อมๆ กัน อักษรยาวีและรูมี มีความสำคัญคือ ตัวอักษรทั้งยาวีและรูมีนั้นสามารถพัฒนาการให้ผู้เรียนเรียนภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษได้เร็วขึ้น

3. ให้รัฐใช้ภาษามลายูบรรจุในหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียนชั้นอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ของรัฐบาลด้วยเพื่อสอดคล้องกับนโยบายและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวคิดและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสาร ที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของภาคเอกชนสู่อาเซียน

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนา การส่งเสริมการใช้ภาษามลายู เพื่อการสื่อสารที่ส่งผลให้กับบุคลากรหรือผู้เรียนภาคเอกชน เกิดพัฒนาการที่มีคุณภาพ

3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรหรือผู้เรียนภาคเอกชน โดยการส่งเสริมการใช้ภาษาอาเซียน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เอกสารอ้างอิง

- ทวีพร คุ่มเมธา. (2559). รายงานพิเศษ: ภาษามลายู-รัฐไทยนิยม การกลืนชาติทางภาษา และปมขัดแย้งชายแดนใต้. Wed, 2016-06-01 14:35
- ธีรภรณ์ กิจจาร์กษ. (2553). ปัจจัยที่มีผลการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิชา ภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เพ็ญวิภา เพ็ชรเจริญ, ปิยธิดา ลักกิตโร, และสุนิสา สุวรรณมณี. (2556). *สำรวจความต้องการการพัฒนาทักษะภาษามลายูเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ประกอบการในตลาดน้ำคลองแห. คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.*
- มะนะพียะ เมათี. (2557). *การใช้ตำราภาษามลายู (อักษรยาวี) ในการสอนของสถาบันศึกษาปอเนาะจังหวัดนราธิวาส. สถาบันอิสลามศึกษาและอาหรับศึกษา, มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.*
- มูฮำหมัด ดีอรามา. (2557). *การต่อสู้ของภาษามลายู จากยุคหะยีสู่หลงถึงประชาคมอาเซียนและจุดเริ่มต้นของกระบวนการสันติภาพ. เข้าถึงได้จาก <http://www.deepsouthwatch.org>*
- มูฮำหมัด ยากี สาเรฟ. (2552). *ภูมิหลังภาษามลายูโดยสังเขป. นิตยสารยูทูทโธซ ฉบับวันอังคารที่ 23 มิถุนายน 2552.*
- สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองแห่งชาติ. (มปป). *นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ. 2560-2562. สำนักนายกรัฐมนตรี.*
- อัญชลี อติแพทย์. (2553). *รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ตำบลท่าคา อำเภอบ้านแพ้วจังหวัดสมุทรสงคราม. สถาบันวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.*
- อับดุลลูลูกิ ดินอะ. (2555). *การเสริมสร้างความเข้มแข็งภาษามลายูชายแดนใต้สู่ประชาคมอาเซียน. เข้าถึงได้จาก [http:// www.deepsouthwatch.or](http://www.deepsouthwatch.or)*